

Világ proletárjai egyesüljenek!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XI. ÉVFOLYAM, 149. SZÁM

ÁRA 50 FILLER

PÉNTEK, 1954 JUNIUS 25.

Mai számból:

A guatemalai helyzet (2. old.) — Balmazújváros készül az aratásra (3. old.) — Ifj. Kovács Sándor versenyre hívja a megye kombajnvezetőit (3. old.) — Korszerűsítés, ami csak félig sikerült (3. old.) — Holnap Debrecenben vendégszerepel a Szovjet Hadsereg Ének- és Táncegyüttese (4. old.) — Legújabb hírek Svájból (4. old.)

Történelmi hagyományaink védelméért

A kormány június 15 és július 15 között „Papírgyűjtő hónap” szervezését rendelte el. A papírgyűjtésben mindnyájan részt veszünk, mert tudjuk, hogy az országunk szüksége van az ipari nyersanyagra, egyre növekvő kulturális szükségleteink kielégítése mind több és több papírt követel. Meg kell azonban állapítani, hogy a papírgyűjtés sok helyen nem a kormány rendeleteinek megfelelően történik. Találunk már hasonló papírgyűjtés, de szélesebb körben, rendkívüli selejtezéssel. Es éppen ezért az akkori munka során szerzett tapasztalatok tanulságait le kell vonnunk az ez évi papírgyűjtő hónap alkalmával.

Az elmúlt évben az álmosdi, tiszacsegei, berekböszörményi tanácsnál, a Belspednél, a Debreceni Erőműnél nem vettek figyelembe azt, hogy történelmileg értékes iratokat nem szabad zuzdába adni. Hosszúpályi volt tanácselnöke pl. 300 éves iratokat adott el, holott a község jobbagyainak harcát, a földesurak elleni küzdelmét ezekből az iratokból lehet megismerni.

Dolgozó népünk évszázados küzdelmet folytatott elnyomóival szemben. A hajduk ott harcoltak Bocskai zászlói alatt az álmosdi csatában, küzdöttek Bethlen Gábor szavára, gyűlölték az idegen osztrák uralmat és fegyvert fogtak Rákóczi üzenetére. Kiverték Hajdú és Bihar területéről az osztrák tábornokok seregeit 1849-ben; szenvedtek, küzdöttek, reménykedtek és dolgoztak azért, hogy gyermekeik, unokáik szabadokká válhassanak. Ezeknek a harcoknak emlékeit őrzik az Alami Levéltárban már bentlívó, de még kint, a megye szétszórta helyein is meglévő régi irások. Ezekben olvashatjuk egy-egy jobbagy panaszát, a lázadó ösök leújtó öklét ezek öröklítik meg. **Méltó tehát, hogy vigyázzunk rájuk.**

A mult elnyomó államigazgatása, a hűbéri, majd a burzsoá államgépezet mindenfajta kizsákmányoló intézkedése, gögös főszolgabírók pökhendi hangja, csendőrök korbácsütése élő emlékké ezekből az iratokból válik.

Manapság már lassan kezd kihalni az osztrályelmények élő ereje, mert az emberek lassankint elfelejtik, hogy mennyit szenvedtek. Ezeket az elhaló emlékeket azonban el kell frissíteni, hogy emlékezzen mindenki, akit mások gögje sújtott, vagy aki nem talált még morzsát sem a kapitalizmus büne miatt. Ezért van szükség az értékes iratokra.

Újabb üzemek tettek eleget kötelességüknek

A dolgozók lelkes munkája nyomán egyre több üzemünk fejezi be második negyedévi, félévi tervét, tesz eleget hazafias kötelességének. A legújabb jelentések szerint a Debreceni Erőmű, a Debreceni Gyógyszergyár, az Észak-Hajdúmegyei Vendéglátó Vállalat is a teljesítőképességük sorába lépett. Az Erőmű dolgozói június 23-án 24 óráig 116,4 százalékra teljesítették második negyedévi tervüket. A Debreceni Gyógyszergyár kollektívája szintén 14 nappal a határidő előtt tett eleget félévi kötelességének.

Lapzártakor jelentik: A Debreceni Ruhagyár Domb-utcai, továbbá Kossuth-gyárrészlege június 24-én maradéktalanul eleget tett félévi kötelességének. Ez a győzelem annál értékesebb, mert különösen ez év januárjában, februárjában a Kossuth-gyárrészleg komoly lemaradásokkal küzdött. Az üzem a hátralévő öt munkanapon terven felül további 6300 nőruhát, szoknyát, blúz gyárt a dolgozóknak, kb. 600.000 forint értékben.

Ugyancsak fontos iratok derítettek fel békés építésünk korszakaiból. Eldugott helyeken találtak olyan iskolai anyakönyveket, melyek páratlan értékű forrásai a neveléstörténetnek, így pl. a hajdúbagosi ált. iskola régebbi működéséből fennmaradtak 1795 óta a tanfelügyelői körlevelek, tankerületi jegyzőkönyvek s ezeket bekötötték az anyakönyvek közé.

Fontos irások keletkeznek azonban ma is, de keletkeztek a közelmúlt időszakában is. A felszabadulás után végbement építő tevékenység, a dolgozó népmunkájának minden írásos emléke ott van az iratokban. A földosztás, terméseredmények változása, ipari termelő statisztika, tervezés és végrehajtás, költségvetés és versenymozgalom, munkabérek és munkaerőváltozás egy-egy kérdése, egy-egy üzem megszervezése, fejlődése vagy hanyatlása, helyes vezetése — egyáltalán népmunka felszabadulás utáni élete, mind az iratok alapján lesz felidézhető a jövőben.

Eppen ezért vigyáznunk kell minden esetben, hogy szigorúan tartasuk be a kormány rendelkezését, amely meghatározza, mit szabad kielejtezni. Ezeknek a rendelkezéseknek tartalma az, hogy az érték akkor is maradandó, ha a gyakorlati munka számára ma nem fontos. „Nincs szükségünk már erre” — ezt mondták nem egy helyen az olyan iratokra, melyeket a napi munka során nem használnak. De gondolni kell arra is, hogy a napi munka szervezési, termelési és műszaki feladatain kívül egy-egy iratnak feladata van: szakértő kezében forrásává válik a kortörténelmének és fejlődésének. A szűk gyakorlatiaság elvét tehát fel kell adnunk az iratvédelem területén és **mentsük meg a történettudomány, vagy a politikai nevelőmunka számára fontos okmányokat, legyenek azok akár többszáz esztendősek, vagy egészen újkeletűek.** Minden esetben a dolgozó nép történelmét tárlják fel építő munkájában, vagy harcai közben.

A papírgyűjtő hónap során sok olyan irattól szabadulhatunk meg, amely csak teher a vállalatok, üzemek számára. De ne hagyjuk átessünk a kerítésen és megsemmisítsünk fontos okmányokat is. Orizzunk meg egy-egy fontos okmányt hosszú időnkig, évszázadok vagy évezredek történelmének forrásaiként.

Komoróczy György
Debreceni Állami Levéltár

Hajdú-Bihar életéből

A nagylétei termelési bizottság tagjai igával segítik a növényápolásban elmaradottakat

A nagylétei termelési bizottság már korábban úgy határozott, hogy a község határában az aratás megkezdéséig legalább háromszor elvégzik a kapálást. Ennek a határozatnak a megvalósulását azonban nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is segítik. Papp Imre, a termelési bizottság elnöke az igaerővel nem rendelkező özv. Tóth Imréné 2 hold kukoricáját húzatta meg. Utána Oláh Imre 3 hold kukoricatáblájára állt ki fogatával és ott is elvégezte a munkát. Pénzt

egyik helyen sem fogadott el. Mondván: hívás nélkül jött, jól barát-ságból nyújtott segítséget a rászorulóknak. A termelési bizottság többi tagja is segíti az elmaradottakat. Barna Mihály Hermann Fülöpnek húzattott meg 3 holdat, csütörtök reggelig — a községi tanács jelentése szerint hat dolgozó paraszt földjén végeztek növényápolást a termelési bizottság tagjai. Tegnap reggel tíz iga ment a határba, hogy gyomtalanítsa azoknak a kukoricáját, akik elmaradtak

saját hibájukon kívül. A nagylétei termelőszövetkezetek közül a Vörös Csillag maradt el a növényápolással. Ezt nem nézi tétlenül a tanács. Csütörtökön reggel mintegy harmincan vállalkoztak arra a tanácstól, földművelőszövetkezetektől, Dohánybevéltől, hogy kisegítsék a tsz-t. Így a termelési bizottság és a tanács jó együttműködése következtében megvalósították, amit tervbevettek: az aratás kezdetéig háromszor kapálnak, hogy jó termést tarthatassanak be.

A beiratkozás első napja

Hajdú-Bihar általános iskoláiban mindenütt lelkes ünnepekkel ért véget az 1953/54. tanév. A Hortobágyon ünnepélyes pillanatot volt, amikor a mátai állami gazdaság csikósának fia, a VIII. osztályt végzett Bodnár Gyula átadta az úttörő zászlót a VII. osztály jeles rendű tanulójának, Berenczki Eszternek.

A tanévzárást követő napon mindenütt megkezdődtek a beiratkozások. Az „iskolák városában”, Debrecenben — ahol 22 általános és 12 középiskola van — csütörtökön reggel hosszú sorok várakoztak az iskolák előtt, beiratkozásra várva. A Kossuth Lajos nevét viselő gyakorló leánygimnáziumban diszista lányok fogadóbizottsága üdvözölte a beiratkozásokhoz érkező első osztályosokat. Az elmúlt évben három, az év őszétől kezdve négy elsőosztályos lesz ennek a gimnáziumnak. A várt 140 elsőosztályosból csütörtökön már közel százán iratkoztak be. Nemcsak Debrecenből, hanem Balmazújvárosról, Nyíradonyból, Hortobágyról, Egyekről, Kismarjáról, Esztárról és más helyről. Az elsőosztályosokat kivéve a beiratkozás első délelőttjén a gimnázium 280 tanulója 251 tanulót írtak be.

Gazdagodik a Déri Múzeum kiállítási anyaga

A Déri Múzeum régészeti osztálya a végzett kutatások során már sok értékes leletet hívta magára a figyelmet. Legutóbb Nádudvar és Hajdúszoboszló között szláv sírt tártak fel dr. Mérey-Kádár Ervin vezetésével. A sír a honfoglalás utáni korból maradt fenn, abból az időből, amikor a szláv őslakosság és a honfoglaló magyarok egymás szokásait már átvették. A sír szláv voltát bizonyítja a szlávknál divatosabb vált S-végű ezüst hajkari-ka, amellyel férfiak és nők egyaránt a varkocukat fogták össze. A dékei, agyag orsókarikák, csontból készült árák. Tiszavalkon ugyanazon a lelőhelyen mintegy rátelepülésként kora-vaskori edények cserepei is előkerültek az ásás során időszámításunk előtti évezred első feléből.

A közeljövőben Tiszavasváron, a Főcsatorna munkálatai nyomán felszínre került régészeti lelőhelyen kezd a múzeum ásását, Balmazújvároson pedig csiszolt kőkori település leletmentését végzi el. Ugy, hogy rövidesen újabb kiállítási anyagokkal gazdagodik a Déri Múzeum.

A közeljövőben Tiszavasváron, a Főcsatorna munkálatai nyomán felszínre került régészeti lelőhelyen kezd a múzeum ásását, Balmazújvároson pedig csiszolt kőkori település leletmentését végzi el. Ugy, hogy rövidesen újabb kiállítási anyagokkal gazdagodik a Déri Múzeum.

Új típusú bányász és vegyipari védőruhák készülnek Debrecenben

A vegyipari védőruhák tökéletesítésénél főleg a sajátos, üzemenként eltérő viszonyokra fordítanak nagy figyelmet. Savvédő anyagból fejvédő káncsákat készítenek, ezen kívül tökéletesítik a vegyszeti és gyógyszer-gyárak védőruháit. Az új típusúknál az észszerűsítés lényege az, hogy a ruhák ujjvége és a kabát zárt, ami az esetleges sérüléseket eleve kiküszöböli. A test szellőzésének biztosítására a ruhákban szellőzőnyílásokat készítenek, ami az öltözékben való mozgást kényelmesebbé és könnyebbé teszi. Az üzem már ebben a félévben negezer ilyen új típusú savvédő ruhát bocsátjt vegyipari gyáraink rendelkezésére.

Jelenleg az úgynevezett speciális ruhák elkészítésénél folynak kísérletek. A bizottság a Kőbányai Gyógyszergyár részére olyan védőruhákat szerkesztett, amelyeknél a kabát, valamint a nadrág háta nem gumirozott, hanem könnyebb, szellőző anyagból készült. Ez különösen nyáron igen előnyös. — További kísérletek folynak a kabát, valamint a nadrág háta nem gumirozott, hanem könnyebb, szellőző anyagból készült. Ez különösen nyáron igen előnyös. — További kísérletek folynak a kabát, valamint a nadrág háta nem gumirozott, hanem könnyebb, szellőző anyagból készült. Ez különösen nyáron igen előnyös.

A gyárrészleg a kormányprogram megjelölése óta gyárt nagymennyiségben munkavédelmi felszereléseket. A kísérleti és kivitelezési munkát nagyban megkönnyíti, hogy a Kossuth üzemrész korszerű, tökéletesen felszerelt; a szakító szilárdságot, a kopást, valamint a savak maróhatását is mérni tudó laboratóriummal rendelkezik. A munkabizottság tagjai Kácz Sándorné technikus csoportvezető, Zsikai István vegyésztechnikus, Borsos Béla ragasztótermi technikus, Kovács Gábor gyárrészlegvezető, Deményi József programozó, Hajdu Lászlóné előkalkulátor, Szabó Sándor helyettes igazgató, munkabizottsági vezető, így könnyebben végezhetik munkájukat, hathatósabban működhetnek közre az ipari védőruhák további minőségi és kiviteli tökéletesítésében.

A bizottság sikeres szereplését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az új módszerek és újítások eredményesítésével, a minőség további javítása mellett a részleg eddig már 350 ezer forintot az év végéig további 1.300.000 forintot takarít meg a népgazdaságnak.

A betolakodók a hondurasi határ felé menekülnek

— jelenti a guatemalai főparancsnokság közleménye

A Guatemala fővárosából érkező hírek a kormány csapatok újabb sikeres harcáról számolnak be. Az „AFP” idézi a guatemalai főparancsnokság szerdán este kiadott közleményét, amely szerint a guatemalai kormány csapatok Puerto-Barrios, Gualan és Chikimula térségében megtörtént az intervenciók ellenállását. A betolakodók a hondurasi határ felé menekülnek és a hegyekben keresnek menedéket. A közlemény hozzáteszi, hogy azokban a községekben, amelyeket veszélyeztetett az ellenség előrenyomulása, újból rendes mederben folyik az élet.

A GUATEMALAI HELYZET

A guatemalai kormány kedden ismételtén kérte a Biztonsági Tanács összehívását, miután a támadók nem engedelmkedtek a tanács tűzszünetre irányuló felhívásának. Cabot Lodge, a Biztonsági Tanács soros elnöke a levél kézhezvételkor — elutasította a kérést. A legújabb jelentések azonban arról számolnak be, hogy Cabot Lodge kénytelen volt megváltoztatni állásfoglalását.

Mint az „AFP” közli az ENSZ székhelyéről, „Lodge elismerte, hogy kénytelen ismét összehívni

a Biztonsági Tanácsot Guatemala kérelmére. A tanács testülete ugyanis nem osztotta az elutasító véleményét és ez az oka annak, hogy Lodge úgy határozott, nem ellenzi az újabb ülés összehívását a guatemalai kérdésben.”

A guatemalai kormány közölte, biztosította Peurifoyt, az Egyesült Államok guatemalai nagykövétét, hogy tisztelben tartják és megvédik az amerikai állampolgárok életét és tulajdonát — jelenti az „AFP”. A tudósítás hozzáfűzi, hogy ugyanezek

a biztosítékok más külföldi állampolgárokra is érvényesek, feltéve, „hogy a hatóságok intézkedéseinek megfelelően lakóhelyükön maradnak”.

★

Roberto Aldunate chilei külügyminiszter — az „AFP” közlése szerint kijelentette, hogy chilei kormány hivatalos megfigyelőt szándékozik Guatemalába küldeni. A külügyminiszter hozzáfűzte, hogy a kormány „ragaszkodik a be nem avatkozás elvéhez”.

A Biztonsági Tanács ma reggel vitatja meg Guatemala kérését

New-York. A „Reuter” jelenti: a biztonsági tanács pénteken magyar idő szerint 16.30 órakor, newyorki idő szerint 9.30 órakor ül össze, hogy megvitassa Guatemala panaszát.

Guatemalai hadijelentés

A londoni rádió közölte a guatemalai hadsereg parancsnokságának június 24-iki reggeli hadijelentését, amely szerint a guatemalai hadsereg sok hadifoglyot ejtett. A hadifoglyok közül többben különféle nemzetiségű külföldiek, néhányan pedig guatemalaiak. A hadijelentés azt is közli, hogy a guatemalai hadsereg jelentős mennyiségű hadianyagot — köztük golyószórókat és robbanóanyagokat — zsákmányolt.

Egy csomó titokzatos amerikai Guatemalában

A „Reuter” jelenti, hogy Max Lerner, a „New York Post” munkatársa szerdai cikkében azt állította, hogy „Guatemala megtámadását guatemalai emigránsok és amerikai üzleti csoportok az Eisenhower-kormány támogatásával tervezték ki”.

A cikkíró biztos forrásra hivatkozva arról írt, hogy „egy csomó titokzatos amerikai van Guatemalában és Guatemala körül, akik az Allen Dulles (Dulles külügyminiszter öccse) vezetése alatt álló CIA (amerikai kémiszervezet) ügynökei.”

Lerner befejezésül megjegyzi: „Honduras és Nicaragua kormánya, amely oly mélyen bele van keveredve ebbe a katonai akcióba, „véletlenül” szilárdan az amerikai befolyási övezetbe tartozik.”

Csou En-laj Genfből Uj-Delhibe utazott

Mint a „Reuter” jelenti, Csou En-laj, a Kínai Népköztársaság miniszterelnöke és külügyminisztere csütörtökön reggel budapesti időszámítás szerint 8.16 órakor Genfből Uj-Delhibe utazott, ahol Nehru indiai miniszterelnökkel fog találkozni.

Nagy meglepetés Washingtonban Csou En-laj és Mendes-France találkozója miatt

A „Le Monde” washingtoni tudósítója írja: A Csou En-laj—Mendes-France találkozó bejelentése Washingtonban bizonyos meglepetést és némi nyugtalanságot keltett. Nem számítottak a francia miniszterelnök ilyen gyors elutazására. A sajtóértesülésekben bőségesen szó esik azokról az „elővigyázatosságot” javasló tanácsokról, amelyeket állítólag Bedell-Smith adott az új francia kormányfőnek. Washingtonban úgy gondolták, hogy a szovjet és nyugati kül-

dötségek vezetőinek távolléte el-tántorítja majd Mendes-France-t a tervétől. Azt a határozottságot, amellyel a francia kormány megragadta az alkalmat arra, hogy közvetlenül tárgyaljon Csou En-lajjal, Washingtonban nem tartják „jó előjelnek”. Az amerikai hivatalos körök elsősorban attól tartanak, hogy ez a találkozó „bonyolultabbá teszi majd a közeli angol—amerikai megbeszéléseket a délkelet-ázsiai paktum létrehozásával kapcsolatban”.

Elhalasztották az indokínai értekezlet 18. zárt ülését

A „Reuter” jelenti, hogy az Indokínával foglalkozó értekezlet 18. zárt ülését csütörtök délutánról elhalasztották. A jelentés megjegyzi, hogy az elhalasztásban Lord Reading, a brit küldöttség vezetője és V. V. Kuznyecov külügyminiszterhelyettes, a szovjet küldöttség ideiglenes vezetője egyezett meg, mint az értekezlet két elnöke. Az ülést valószínűleg ma tartják meg. A jelentés beszámol arról is, hogy Lord Reading csütörtökön haza utazott Londonba és a brit küldöttség vezetését Sir Lionel Lamb brit nagykövetre bízta.

Hatvan évvel ezelőtt írta

V. I. Lenin „Kik azok a népbarátok és hogyan hadakoznak a szociáldemokraták ellen?” c. művét

V. I. Lenin, a Kommunista Párt és a szovjet állam nagy megalapítója hatvan évvel ezelőtt fejezte be „Kik azok a népbarátok és hogyan hadakoznak a szociáldemokraták ellen?” című művének megírását. Ezekben a napokban a V. I. Lenin könyvtár sok látogatója ismerkedik e mű kiadásának történetével.

Szavazás a francia nemzetgyűlésben

A francia nemzetgyűlés csütörtökön délután — mint a Reuter és az AFP jelenti — 433 szavazattal 23 ellenében úgy döntött, hogy elhalasztja a kormány ösztetelére vonatkozó interpellációkat. Ez gyakorlatilag — mondja a Reuter jelentése — a nemzetgyűlés jóváhagyásának kifejezését jelenti Mendes-France kormánya számára.

Az Adenauer-kormány meghosszabbította a megszállási költségek fizetéséről szóló egyezményt

Az Adenauer-kormány meghosszabbította a közte és a nyugati hatalmak között a megszállási költségek összegéről és Nyugat-Németországnak az „európai védelmi közösség” párizsi hadipénztárába fizetendő költségeiről szóló megállapodást — jelentette kedden a „DPA” nyugatnémet hírügynökség.

A zenei hét keretében az egrí Szalay Lajos adott orgona-hangversenyt a Kollégium oratóriumában. Orgona-hangverseny már rég nem hangzott fel Debrecenben, érthető volt tehát az érdeklődés, a zsúfolt terem. Az orgona-irodalom bővelkedik remekművekben a barokk zene évszázadaitól egészen napjainkig. Különösen Bach és Händel művésze kimeríthetetlen kincsestár. Szalay Lajos Bach hatalmas fugája és Händel orgona-versenye keretébe illesztette a XIX. század romantikusainak, a francia és olasz mestereknek érdekes, színes, a modern orgona hangszíneit bravurosan kiaknázó műveit. Így a hallgatóság bőven kapott ízelítőt mind a barokk, mind a romantikus muzsika orgonairódmából.

Szezeccsenmosdatás

Konyicska Miklósné (Debrecen, Diófa-u. 23.) levelét ezúton közöljük a nagy nyilvánosság-gal. Tanulságul sokak számára.

A levélíró kórházi kezelés alatt állt az elmúlt télen. Lába annyira fájt, amikor elhagyta a kórházat, hogy nem járhatott el még a közeli üzletbe sem bevásárolni — seba, kislfiát küldte a boltba, az Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalat Kishegyesi úton lévő 76. sz. fiókjába. Hogy ott milyen volt a kiszolgálás, hadd álljon itt csak egy adat. Megtörtént, hogy a kis Konyicska fiút reggel 7 órától fél 9-ig várták fél kiló rizsért, majd elküldték azzal: „gyereket nem szolgálunk ki”. Az eset bekerült a panasz-könyvbe, sajátkezével írta be Konyicska Miklósné.

Két héttig nem látott ellenőrt az üzlet, majd az egyik délutánon akkor toppant be, amikor Konyicskáné éppen vásárolt. Nagy vita kerekedett. Gorzsás Sándor és Fekete elvtárs igyekeztek azonban a szezeccsen felhívni a figyelmüket, s az asszony állításait megcáfolni. Odáig fajult a vita, hogy Gorzsás kijelentette: „Ha szemem lenne ennek az asszonynak, be sem jönne a boltba. Mi nem szívesen szolgáljuk ki, hiszen beirt a panasz-könyvbe.” Végül — az ellenőr jelenlétében — Gorzsás durva és trágár szavak kíséretében ki akarta dobni Konyicska Miklósnét az üzletből. Az ellenőr állt közbe. „Mit csinál maga Gorzsás! Hogy juthat ilyesmi eszébe!” Ezt írta meg levelében — és arra kérte Konyicskáné a szerkesztőjét, hogy járjunk közbe — helyezték el máshová az üzletvezetőt. Ott nem szereti senki, gorombán beszél a vevőkkel.

Azonnal továbbítottuk a levelet az Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalatnak. Itt adjuk a válaszukat: „Igaz, hogy Konyicska Miklósnénak nezeteltérése volt a bolt dolgozóival, mert egy alkalommal nem kapott rizst, viszont az nem állapítható meg, hogy a bolt a legcsekélyebb készséggel is rendelkezett volna, mivel az eset pillanatában a kérdéses cikk árusítása már befejeződött. Egyébként a bolt dolgozóinak tevékenysége ellen ezideig panasz nem merült fel, így a panaszos azon kérelmét, hogy az üzlet vezetőjét távolítsuk el — nem látjuk indokoltnak.”

Nem sajnáltuk a fáradságot, véleménykutatást rendeztünk a környék lakói között. Egy kivételével mindenki panaszok-dott Gorzsás Sándor gorombaságára és trágárságára. Az az egy is elmondta végül, hogy amikor citromot kért (akkor volt!), elküldte a kocsiútra, ahol a lovak járnak... — ott talál „citromot” — mondotta — (hogy finoman fejezzük ki magunkat). Kiderült az is, hogy a boltot elkerülik a dolgozók, inkább a Pozsonyi-úti tejboltban vásárolnak. A környék lakói elégedetlenkednek, nem szívesen mennek a boltba, hiszen már az az ember, akinek tevékenysége ellen panasz nem merült fel, tetteleg is bántalmazott egy vevőt, Kádár Gyuláné Diófa-utcai lakost!

Ugy hisszük, „elégge” indokolt a levélítés. Szívesen segítünk a bizonyítékok beszerzésében, a dolgozók köszönetét — a vizsgálatért és levéltáráért — átengedjük az Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalatnak. P. J.

Késői észrevétel, de nem helyrehozhatatlan hiba

Kisfiam a Simonffy-utcai általános iskola II. b) osztályába járt. A záróvizsgát a napokban tartották, amelyen én is jelen voltam. Sajnos, most vettük észre feleségemmel, hogy elhanyagoltuk a gyermekkel való foglalkozást. A szülői értekezletre meghívások ellenére sem mentünk el. Nem tartottuk a kapcsolatot a gyermek nevelőjével, nem érdeklődtünk előmenetele, eredményei után. A bizonyítvány körül így sincs nagyobb baj, de mennyivel jobb és

értékesebb lehetett volna az összes gyermek eredménye, ha mi, szülők is valóban szívügyünknek tekintjük gyermekeink nevelését. A felelősség érzése most merült fel bennem. A nyári szünidőben többet foglalkozunk gyermekeinkkel, megszerettettük velük a könyvet. A következő tanévben pedig megteremtjük a szoros kapcsolatot pedagógusainkkal.

Harangi István,
Bajcsy-Zsilinszky-utca 24.

A „Néplap” elintézte

Zsidai András a 4-es órházból, Varga Imre Mikepércséről, Dóró Sándor Esbes csemetekerti lakos és Bódor Mihály a nánási Tánácsics tsz.-ből április közepe táján azzal a panasszal fordult szerkesztőségünkhöz, hogy rádióját nem tudja

használni, mert nincs hozzá anód-és fűtőlelep. A Hajdú-Biharmegyei Vas és Műszaki Nagykereskedelmi Vállalattal felvettük a kapcsolatot levélük megérkezése után. A vállalat intézkedésére mind a négyen megkapták az anód- és fűtőlelepet.

SZALAY LAJOS ORGONAESTJE

A vonzó és változatos műsor ellenére sem nyugtató ez a hangverseny azonban zavartalan élmény. Ennek egyik oka a hangszer, másik oka az előadó felkészültségének hiányossága volt. Debrecenben koncert célokat szolgáló, hibátlan orgona nem található. Az orgonák nagyrészeinek szerkezete elavult, ósdi. Az oratórium orgonája ugyan modern rendszerű, 1938-ban épült, de építését — nem fejezték be annak idején és így ma még öt regiszter beépítése hiányzik, ami különösen a pedáljátékban zavaró. Mésrészt az orgona billentyűsorait annak idején celuloz lapokkal borították — ez a rossz pótmanyag pedig a me-

legben a játékos ujjaihoz tapad.

Szalay Lajos viszont adósunk maradt a frazirozás gondosságával, a pontos ütembeosztással, ritmizálással, regiszteralása sem hatott minden esetben meggyőzően. A Händel F-dur versenyművét kísérő zeneművészeti szakiskolai zenekar tömören, kifejezően és stílusosan látta el feladatát.

A zenei hét felújította az orgonaversenyt. Reméljük, hogy a következő évadban ismét fogunk találkozni orgona-koncertekkel. Budapestben ma az orgonaverseny rőneszanszátt él, egymást követik az orgona-koncertek, ennek a zenei hét keretében történt kezdeményezésnek a jövőben nálunk is folytatását várjuk. (T. D.)

BALM

(Tudósítónk)

Kora tavasz Balmazújvárosban a tavaszban a teljes erővel munkába az sem felejtke-szerzésről. Tóth Józseke, H. Nagyné helyettesi csoportot, határt járta lenőrizték — maradt el. A mostmár befőmadik kapad mezőgazdasági versenyérték a debreceni

A „szoba”

szélessége 2,5 alig haladja szomszédos épített, kiny-Mennyezete ami felülről alulról pedig zel fűtött cell. Ebben a hely séklet, mint k.

Nem, nek kinzókamra, kal, sokkal k rül belépőed Kató-utca el szében. Ez a Azonban nem enyhén szóva készítő, a mű hely ablakait lehessen nyit ilyen „módsz lami felevő. Iyek füledt k

Nagy a z műhelyben 21 gendő helyen akar fordulni fordulni és u

A vállalat az egészségt nyári hónap vaszerkezeti. Még akkor is megvédeni a napokban?

(Tudósítónk)

A napokb meg az újság professzort, a D mányi Egyetel nek igazgatója nyos Akadém választotta.

Went István sága mögött terjedő kutató

Már egyetem kivált a több pesti Preisz-í majd mint on évet töltött a földi kutatóm párizsi Sorbon ward Egyetem rensen Inlézet, cambridgei e már jönnévi fi kineveztek a élettani és ál zele igazgató iskolát alakít ismeretes mu velte tanítvány ötvenet, közl pécsi Kossut Kesztlyüs Lórá mi tanárt, a e az ország föl egyetemek szá nársegédjét.

Nehéz volt sen a multban tudományt kezelték — és dolgozók feléve munkáját kell

BALMAZÚJVÁROS KÉSZÜL AZ ARATÁSRA

(Tudósítónktól)

Kora tavasszal sok volt a panasza Balmazújvárosra. Nehezen indult a tavaszi munka. Mikor azonban a hosszú esőzés elállt, teljes erővel vetették magukat munkába az újavárosiak. A tanács sem felejtkezett meg a munkaszervezésről és ellenőrzésről. Tóth József, a tanács elnöke, H. Nagy Gábor, a tanácselnök helyettese és a mezőgazdasági csoport dolgozói naponta a határt járták. Tanácsot adtak, ellenőrizték — s az eredmény nem maradt el. A község határában mostmár befejezés előtt áll a harmadik kapálás. A járási tanács mezőgazdasági osztályának 22-i versenyértékeléséből kitűnt, hogy a debreceni járás községei közül

Balmazújváros az első a növényápolásban. Különösen jól dolgoznak a tsz-ek. A Petőfi és a Kossuth már befejezte a harmadik kapálást, jól halad a munka a Tánácsban is, a Vörös Csillag is háromszor kultivátorozta kukoricáját. Dolgoznak az asszonyok is. — A Vörös Csillagnak olyan női munkacsoportja van, hogy nemcsak Balmazújvárosban, de még a környéken stnc párja. Jó, dolgoz asszonyok, megfogják a munka végét — így nyilatkozik rólok H. Nagy Gábor tanácselnök helyettese: Besszeg a Leninről nem lehet ezeket elmondani. Nagyon elmaradtak a növényápolással és miatta szegyenkezik a község dolgozó parasztsága. A tagok

nagyrésze „már“ megkezdte a második kapálást, de szegyenkezik még olyan tag is van, mint Bácsi Erzsébet munkacsoportvezető, aki a részére kiért kukoricaföldet még egyszer sem kapálta meg, sőt a cukorrépáját is csak most egyeli. A Leninben elterjedt az a káros gondolkodás, hogy ráérünk még, nem késtünk még. Pokrócz Miklós elvtárs, a tsz elnöke azzal a helytelen elgondolással, hogy a 33 lovat nem „potyára“ tartják, alig kötött a géppalomással növényápolásra szerződést. A kukorica nagyrészt nem is tudják géppel művelni, mert nem négyzetesen vetették. Az elmaradást azonban — helytelenül — a sok esőnek tulajdonítják. Pedig a

hiba ott van, hogy a tsz vezetőisége tervszerűtlenül irányít. Sem a közgyűlés, sem a vezetőség határozatait nem tartja be. (Ez a tagság véleménye.) Amit este elhatároznak, reggel már megmásként. Nincs a munkában rendszeresség, a tagokat egyik munkából a másikba járkáltatják, emiatt az emberek bosszankodnak és a munka marad. Sokkal több tervszerűséget kíván egy nagy tsz irányítása.

A Leninben sürgősen javítani kell a munka menetén — azért is, hogy az egész község dolgozó parasztsága egyöntetűen — egy szívvel és egy akarral — tiszta földekkel várja az aratás megkezdését.

Ij. Kovács Sándor versenyre hívja a megye kombájnvezetőit

A múlt évi aratás, cséplés idején kitűnt jó munkájával a hajdúszoboszlói géppalomás kombájnosa: Ij. Kovács Sándor. Az idén sem akar lemaradni, élen akar ismét járni és versenyre hívja a megye kombájnosaikat.

Vállalta, hogy 400 holdon végzi el az aratást és 35 vagon terményt csépl el. A tarlóhántás meggyorsítása érdekében a kombájnuszalmát egyenes sorokban helyezi el és ugyan-csak egyenes sorban rakja ki a terményes zsákokat is. Négy-öt zsákot egy csoportba, hogy a búza elszállítása minél gyorsabban haladjon. A versenyt elindító felhívásában Ij. Kovács azt is megírta, hogyan, milyen módszerrel végzi el a 35 vagon gabona betakarítását.

Munkamódszerem a következő: Gondoskodok arról, hogy a géphez minden kiegészítő alkatrész rendben legyen. A motort gondosan bejárom, valamennyi csapágyat perleummal átmosom és újra zsírozom. Nagyon vigyázok arra, hogy minden zsírozógömb ép legyen. Fontos az is, hogy kifogástalan tisztaságban kerüljön a gabona a zsákba és ezért szívó-szél segítségével tisztítom. A nagyobb menetsébség elérése érdekében a kaszalókat percenként 80-nal emelem azáltal, hogy nagyobb átmérőjű szíjfércsávval hajtatom meg a forgattyús részt. Annak érdekében, hogy a felt zsákokat egyenes sorba és 4-5-ös csoportban leadhas-sam, a gépen szélesebb zsákoló állást készítettem.

Annak érdekében, hogy a géptörést, üzemzavart elkerülj-tem, a kombájnaratásra kerülő területet a termelőszövet elnö-ke és a géppalomás mezőgazdászával közösen feljuttuk ki. Si-ma területen dolgozik így majd a gép. A szerűhelyek kiválasztá-sát is megtörtént, árnyék-mentes, magasabb fekvésű sík területen, ahová nagy esőzés után sem áradhat a víz. A kombájnuszalmát fogatos szalma-hordóval szedjük össze. Két 16 egy nap alatt 20-25 holdról hordja a szalmát.

A menetirányterv részletesen kijelöli a kombájn útját. Az aratást 20 holdas fogókára osztom és a szállítási rövidíté-se érdekében szállító útvonal-lat vágok a gabonán. A táblák sarkait a kihagyások elkerülé-se érdekében 45 fokos szögben vágom le. A kora reggeli órák-ban, amikor a szár alsórése meg vonult, csökkentett sebességgel dolgozik a gépem, ugyanígy este is.

A munka termelékenységé-nek előmozdítása érdekében a kombájn kisegítő személyzetét alaposan kioktatom és munka idején naponta ismertetem az elért teljesítményt és az érte-járó keresetet. A váltásokat úgy osztom be, hogy a kora reggeli és esti órákban, amikor a gép munkájára jobban kell vigyáz-ni, magam vezetem a kombá-jnt. A gép napi karbantartá-sára a hajnali harmatos órákat használjuk ki, hogy a munka-kezdésre, 5 órára mindig kifogástalan, üzemképes legyen. A láncokat, kasztát naponta két-szer olajozzuk. Az elcséplélt mennyiségről naponta küldöm a pontos jelentést a géppaló-másnak.

Igy készül Ij. Kovács Sán-dor az aratásra. Példáját kö-vessék szerte a megyében, csat-lakozzanak felhívásához, hogy minél gyorsabban és minél jobb minőségi munkával végezzék a betakarítást.

KORSZERŰSÍTÉS, ami csak félig sikerült

Egészségesebb munkakörülményeket a Cementáruipari Vállalatnál

A „szoba“ hossza kb. 3 méter, szélessége 2,5 méter. Magassága alig haladja meg a 2 métert. Két szomszédos falán betonkeretbe épített, kinyithatatlan ablakok. Mennyezete és padlózata beton, ami felülről a tűző nap hevéét, alulról pedig egy állandóan gőz-el fűtött cella melegét sugározza. Ebben a helyiségben állandóan 8-9 fokkal magasabb a hőmér-séklet, mint kint a tűző napon.

Nem, nem... tévedés ne essék... ez nem egy középkori kínzókamra, vagy trópusi börtön leírása. Időben és térben sokkal, sokkal közelebb van hozzánk. Bárki megtekintheti (ha sikerül belépőcédulet szereznie és jól bírja a hőséget) a Hámán Kató-utca elején, a Cementáruipari Vállalat „kefrikés“ üzeme-széiben. Ez a szoba a művezető és a minőségi ellenőr — irodája. Azonban nem csak ebben az egy helyiségben dolgoznak ilyen — enyhén szólva — embertelen körülmények között. A mozaiklap-készítő, a müköves, a vasszerkezeti szerkő-műhely és a többi mű-hely ablakait is betonkeretbe építették — nehogy véletlenül ki lehessen nyitni. Még az a szerencse, hogy az ajtókat nem lehet ilyen „módszerrel“ beépíteni. Így legalább az ajtókon jut be va-lami levegő. Ventilátorok felszerelésével segíthetnének a műhe-lyek felüledt levegőjén.

Nagy a zsúfoltság ezekben a műhelyekben. A vasszerkezeti műhelyben 21 ember dolgozik — egy héttagú brigád számára ele-gendő helyen. Itt aztán tényleg úgy van, hogy ha valaki meg akar fordulni — előbb ki kell mennie a műhelyből — kint meg-fordulni és úgy visszajönni.

A vállalat vezetősége és a dolgozók öntevékenysége úgy segít az egészségtelen munkakörülményeken és zsúfoltságon, hogy a nyári hónapokban kint az udvaron dolgoznak a mükövesek és a vasszerkezeti szerelők. Ez azonban csak pillanatnyi megoldás. Még akkor is, ha az eső ellen rögtönzött sátrakkal igyekeznek megvédeni a dolgozókat. De mi lesz az őszi és főleg a téli hó-napokban?

Az eddig felsorolt hiányos-ságokért a vállalat vezetősége csak részben felelős. Sokan ismerték a régi müköggyárat — embertelen munkakörülményei-vel. A rosszlelkű Horthy-fasiz-mus müköggyárhoz képest a jelenlegi üzemet sokat fej-lődött. — Nagyobb ösz-vevényekkel igyekezett a vállalat vezetősége és felettes szervei emberségesebb munkakörülményeket biztosítani a Ce-mentáruipari Vállalat dolgozóinak. Feljebb emelték a régi műhe-lyek mennyezetét, új vízvezető csatornákat készítettek a műhe-lyekben, sőt új üzeme-szerkezeteket is építettek. Azonban elkövettek azt a nagy hibát, hogy az új műhelyek felépítésénél — takaré-kossági, vagy talán időnyeresi szándékból — kis módosításokkal majdnem a régi műhelyek mását építették fel. (Pl. továbbra is betonkeretes ablakokat készítettek. — A Szerk.)

Hosszú idő óta szó van arról, hogy a Cementáruipari Vállalat új, korszerű üzemet kap. Ma azonban még csak az új üzem hely-lyének kijelöléséről tárgyalnak. Pedig időszerű lesz mostmár gyorsan intézkedni. Igaza van annak a dolgozónak, aki a követ-kezőképpen jellemezte a Cementáruipari Vállalatot: „Még nőttek a feladataink. Olyan a mi vállalatunk, mint a serdülő fiú, aki néhány hónap alatt kinötte a ruháját s a kabátjának ujját a kö-nyökéig, a nadrágja meg a lábszára közepéig ér.“ Így van. Meg-látszik ez abban, hogy a műhelyek messze elmaradtak az egész-ségügyi és tisztasági követelményektől; nemcsak a vállalat udva-rán és a Hámán Kató- és a Fürdő-utcán, hanem a város külön-böző pontjain is ott tornyosulnak a Cementáruipari Vállalat anyag- és készáruhegyei.

A vállalat vezetői igyekezzenek a lehetőségekhez képest vál-toztatni a jelenlegi egészségtelen munkakörülményeken. (Például szereltessenek fel ventilátorokat. — A Szerk.) Közben harcolja-nak szívósan az új üzem mielőbbi felépítéséért. A felsőbb szervek támogatassák ezt a jogos követelést!

(Ny. T.)

DR. WENT ISTVÁN

a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja

(Tudósítónktól.)

A napokban rövid hír jelent meg az újságban: dr. Went István professzort, a Debreceni Orvostudo-mányi Egyetem élettani intézeté-nek igazgatóját a Magyar Tudomá-nyos Akadémia levelező tagjává választotta.

Went István professzor munká-sága mögött hosszú évtizedekre terjedő kutató és oktató munka áll. Már egyetemi hallgató korában kivált a többiek közül. Előbb a pesti Preisz-intézetben dolgozott; majd mint orvos ösztöndíjjal öt évet töltött olyan világhírű kül-földi kutatóintézetekben, mint a párizsi Sorbonne, az amerikai Har-ward Egyetem, a kopenhági Sör-rensen Intézet, a londoni, oxfordi, cambridgei egyetemek. Az ekkor már jónévi fiatal kutatót 1932-ben kinevezték a Debreceni Egyetem élettani és általános kórtani inté-zete igazgatójának. Itt új élettani iskolát alakított ki. Szívós, lelki-ismeretes munkával tanította, ne-velte tanítványait — azóta mintegy ötvenet, közülük Lissák Kálmán pécsi Kossuth-díjas akadémikust, Kesztvűs Lóránt debreceni egyete-mi tanárt, a debreceni egyetem és az ország többi városaiban lévő egyetemek számos adjunktusát, ta-nársegédjét.

Nehéz volt ez a munka, különö-sen a multban, amikor a természet-tudományt mostohagyermekként kezelték — és a jelenlegi intézeti dolgozók felével, akkor négy intézet munkáját kellett ellátni. Azonban

minden nehézségen, minden aka-dályon átszökkentve Went professzort a kutatásnak, az új törvényszerű-ségek keresésének a vágya.

Mivel foglalkozott, mit kutatott munkatársaival? Dióhéj-ban alább adjuk:

I. 1922-25-ös években első-között foglalkozott állást amellet, hogy a különböző formában meg-nyilvánuló immunológiai jelensé-geket a vérplasma azonos immun fehérjeje idézi elő. Ezt a későbbi vizsgálatok teljes mértékben igaz-olták.

II. A túlérzékenységi jelenségek kezési mechanizmusának akkoriban általánosan elfogadott histamin el-méletével szemben a hatóanyagok egy más — cholin, acetylcholin — csoportjának jelentőségére muta-tozott rá. A kísérletek ezt is igazol-ták.

III. Többéves munkájával sok biológiai anyag fehérjevegyü-ltetét állította elő. A histamin mes-terseges fehérje komplexumának ingerére keletkezett ellenanyagok-nak — átlakísérletekben megij-gyelt — histamin közömbösítő ha-tása vezetett a vegyület gyakorlati alkalmazásához. Eddig kb 2000 betegnél szerzett tapasztalatok ar-ra mutattak, hogy a szer az allergiás eredetű bel-, bőr- és idegbe-tegségek gyógyítására kiváló siker-rel alkalmazható. Az új gyógyszer gyártásának előkészületei megindul-

tak a Kőbányai Gyógyszergyár-ban.

IV. Az életműködések szabályo-zásának új elvére mutatott rá. Went professzor tevékenyen részt vesz az Akadémia élettani főbizottságának munkájában. — Mindez nem azt jelenti, hogy ne-reven bezárkózik a tudomány csar-nokába. Feladatául tűzte a pavlovi személet ismertetését a magyar-orvosok — és a széles népréteg-ek körében. Számos előadást tartott az ország különböző MSZT szer-vezeteiben, a pavlovi tanokról, ame-lyek a lelki-működések élettani ma-gyarazatát adják. (Went István egyike azon keveseknek, akik Pav-lovot személyesen ismerték). Az MSZT országos elnöksége munká-jáért aranykoszorús jelvényvel tü-ngetté ki — az MSZT debreceni tag-szága pedig az MSZT debreceni szervezete elnökévé választotta.

Elismerten jó előadó, oktató — a „felső oktatás kiváló dolgo-zója“. A hallgatókkal szemben szigorú, megkívánja az alapos tu-dást, de ugyanakkor őszinte, baráti érzésekkel közlő feljűző. Részt-vesz az ifjúság megmozdításain, segít tanulmányaikban és segít, ha baj van. Igyekszik megkeresni a tanulmányi lemaradás okát — le-gyenek azok akár családi okok — s időt nem sajnálva igyekszik eze-ket úgy megoldani, mintha élete legnagyobb, legfontosabb kérdése lenne. Ilyen légkörben — szinte apa-fiu viszonyban — nyilatkoz-nak öszin-én az ifjú szívek.

Mi a hosszú munka sikerének titka? Mi az, amit tapasztalatként egy-egy idősebb kutató a fiatalok-nak átadhat?

A tudomány komoly dolog. Nagy, nehéz, de szép feladatra vállalko-zik, aki eljegyzí magát vele. Pav-lovval együtt vallja, hogy a kutató-nak legalábbis két feltételt kell teljesítenie. Az egyik feltétel az adatgyűjtés, amelyhez szerénység és szorgalom kell, a másik pedig az, hogy ne maradjon a tények felszínén, hanem igyekezzék beha-toni keletkezésük titkaiba, kö-vetkeztesen keresse a törvényszerű-ségeket.

A jövő tervei? — Új élettani tankönyvet ír az Egészségügyi Tu-dományos Tanács megbízásából. A kutatómunka nem áll meg egy pillanatra sem. A mul'hoz képest összehasonlíthatatlanul kedvezőbb körülmények között kísérletezik to-vább. A vérkeringés szabályozásá-nak problémájával foglalkozik, s már eddig is a keringés szabályo-zásának új törvényszerűségeit fe-dezde fel.

Ez van a kis hír mögött. Az Akadémia levelező tagjává tör-ént megválasztása alkalmából kívánjuk, hogy a jövőben még sok, új, eddig ismeretlen titkát fejtsse meg az em-beri életnek.

Svédországban rendezik a legközelebbi labdarúgó világbajnokságot

A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) 29. kongresszusa megkezdődött a labdarúgóvilágbajnokság színhelyén, Svájcban. A kongresszus a FIFA tagjai közé felvette Honkong, Malajziát, Kambodzsát és Taivan labdarúgó szövetségét. A legközelebbi labdarúgó világbajnokság rendezésére Svédország kapott engedélyt. A világbajnokságot 1958-ban rendezik. A FIFA szabályai értelmében a mindenkori VB-győztes országának azonban előjoga van a legközelebbi világbajnokság rendezését illetően. Így abban az esetben, ha Magyarország megnyerné az 1954. évi labdarúgó világbajnokságot, az országunk vállalná az 1958. évi világbajnokság rendezését. Magyarországra lehetne a színhelye a világ legjobb labdarúgó válogatottjait nagy küzdelemnek. A svédok, hogy a rendezésből tanuljanak, tapasztaljanak — a svájci világbajnokságra több tagból álló bizottságot küldtek ki. A kongresszusról érkezett hírek szerint az 1962. évi világbajnokság megrendezésére Chile és Argentína jelentette be igényét.

Erdekes az a statisztika, amely megmutatja, hogy a labdarúgó világbajnokság nyolcadöntőinek befejezése után a résztvevő 16 ország válogatottja eddig hány mérkőzést játszott. A rangsorban Anglia, a labdarúgás őshazája vezet. Az angolok 1863 óta 367 mérkőzést játszottak 26 ország csapatával. Magyarország a második helyen áll: 304 mérkőzést játszottunk 29 ország csapatával. — Számszerint Anglia az első, de a nemzetközi kapcsolatok terén Jugoszlávia. A jugoszlávok nem kevesebb, mint 35 ország csapatával mérköztek. Délamerikai csapatok közül Uruguay 231 mérkőzést 21 ország válogatottja ellen küzdött, míg Brazília 113 mérkőzést 19 ország csapatával játszott.

Az angol-svájci mérkőzést vezető Zsolt igen jó bírálatot kapott a svájci újságokban. Megállapították, hogy mindvégig jól kézen tartotta a mérkőzést. Egy hibát rónak fel neki, hogy az első félidő vége felé Balamán felvágásáért nem ítelt 11-est a svájci csapat javára. Itt is megfigyelt azonban: valószínűleg job-

ban látta a helyzetet, mint a lelátón ülők.

Százhetvenhat játékból 18 vizsgázott ötösré... A „La Gazzetta dello Sport” című Milánóban megjelenő sportújság a világbajnoki mérkőzéseken osztályozza a játékosok teljesítményét. A legjobb osztályzat ötös. Az első forduló után — amikor Magyarország Dél-Korea ellen játszott — a 16 csapat 176 játékosából csak 18 kapott ötöst. Posztionként ezek a következők. Jobbhatvéd: Hanappi (osztrák), Neury (svájci), Jobbhatvéd: Csajkovszki (jugoszláv), Középfedezet: Tognon (olasz), Carré (belga) Loránt, Varela (uruguayi), Brandaozinho (brazil), Baldefeztet: Szojka, Nesli (olasz), Jobbszélső: Miljutinovic (jugoszláv), Klodt (nyugat-német), Jobbszélső: Kocsis, Broadis (angol), Didi (brazil), Balsszélső: Puskás, Pinga (brazil), Balszélső: Schaefer (nyugatnémet). Egy-két érdekes osztályzat. Hong, a koreai kapus: négyes. Merrick ugyancsak négyest kapott. Az angol Matthews kettesre játszott. F. Walter négyest, Palotás szintén négyest kapott.

A brazil válogatott naponta tart edzést. A csapatban Rodriguezes még mindig sérült, nem tudni, hogy játékára lehet-e számítani. A vezetőik és játékosok között egyébként nem valami jó a hangulat. A brazil újságírók szerint ugyanis a csapat még mindig nem nyújtotta azt, amit várunk tőle.

A magyar labdarúgók vasárnapi berni mérkőzése iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg: mindenki látni akarja a brazil-magyar találkozót. A svájcban tartózkodó újságírók, filmesek és fotóriporterek zöme jelen akar lenni a mérkőzésen és így a rendezőségnek komoly gondot okoz, hogy biztosítsa számukra a belépést. A magyar válogatott végleges összeállítását pénteken hozzák nyilvánosságra.

A magyar rádió szombaton este 7 órakor helyszíni közvetítést ad az Anglia-Uruguay mérkőzésről. Vasárnap este 6 órátkor a Magyarországi-Brazília mérkőzést közvetíti a Kossuth adón.

Több segítséget a falusi sportköröknek

Pártunk és kormányunk egyik legfontosabb célkitűzése a mezőgazdaság fejlesztése, a terméshozam növelése. A nagy feladatok végrehajtásához komoly segítséget nyújt a város a falunak. Az üzemek segítik a gépállomásokat, termelészövetkezeteket. A mezőgazdasági munkák jó elvégzéséhez egészséges, vidám falusi dolgozók szükségesek. A falusi fiatalok a sport útján válhatnak erősebb, edzettebbé, vidámabbá.

Sajnos, kevés falun a sportszakember, nem tud sokhelyütt ezért a sportélet kibontakozni. Az anyagi segítséget kormányunk biztosítja. — Már ezekben a hetekben is többtíz-ezer forint értékű felszerelést juttatott az MTSB a községeknek s nap, mint nap újabb sportfelszerelések kerülnek ki vidékre. A szakszervezeti és hivatali sportegyesületek és sportkörök szakmai segítségére feltétlenül szükséges, hogy szilárdan lábra álljon a falusi sportélet.

A falusi sportkörök megsegítése terén már eddig is értek el kezdeti sikereket. A D. Honvéd segített Sáránodot. Egésznapos sportmüsort rendeztek, edzői, oktatói időnként Sáránodon tartanak edzéseket. Felszereléssel is nyújtottak segítséget. A Lokomotív Derecskét patronálja, versenyzői együtt versenyeztek a derecskai gépállomás és termelészövetkezetek fiataljaival. A D. Dózsa Nagylétán rendezett sportnapot. Szé-

gítő munkáját azonban nem folytatták, nem küldte el szakembereit Létára, bár ezt vállalta. A D. Vöröskereszt Meteor Fülöp közeg sportolónak juttatott sportfelszerelést. Hiba az, hogy a sportkörök csak egy-egy alkalomkor, rendszertelenül segítenek a községek sportján.

A patronálás állandóvá és szervezetté tétele érdekében a napokban az MTSB értekezletet tartott. Az értekezletre 11 egyesület nem küldte el képviselőjét. Közülük a Petőfi, Honvéd, Vöröskereszt, Haladás, Dózsa és Postás, hogy csak a legnagyobb sportköröinket említsük. Az értekezlet mégis értékes volt. Jégh Lajos, az Építő részéről vállalta a Vámospercsi FSK támogatását, Thomas Henrik, a Vép Lokomotív nevében a Nagykereki FSK Kerecsen Lajos, a Gördülőcsapágygyári Vasas részéről Hajdúhadházi patronálását vállalta. A Gördülőcsapágygyár vállalta, hogy szakosztályait benutató mérkőzésre küldi el, edzőit, oktatóit a hajdúhadházi sportolók edzésére küldi, segítséget nyújt a szervezési munkában. Ezenkívül egy új, női röplabda felszerelést ajándékoznak a hajdúhadházi. A Gördülőcsapágygyári Vasas a községek patronálásában versenyre hívta ki valamennyi sportkört és egyesületet.

Induljon meg a verseny a falusi sportkörökért legjobban segítő sportkör címért, az MTSB által felajánlott versenyzászlóért.

Holnap Debrecenben vendégszerepel a Szovjet Hadsereg Ének- és Táncegyüttese

Az élenjáró szovjet kultúra képviselői érkeznek Debrecenbe. Szombaton nagyszerű élményben, kitűnő szórakozásban lesz része a város dolgozóinak: este fél 9 órai kezdettel a Leninparkban lévő szabadtéri színpadon a Szovjet Hadsereg kiváló ének- és táncegyüttese vendégszerepel. Magyarországi körútikjuk során először Debrecenben mutatják be műsorukat, amelyből a legjobbat nyújtják a közönségnek.

A nagy érdeklődéssel várt együttes művészeti vezetője: Alexandr Tupicin. A szombat esti előadásra jegyeket elővételben az Országos Filharmónia Műsorközpont kirendeltségénél az Arany Bika épületében lehet beszerezni.

Párthírek

MEGYEI PARTBIZOTTSAG KÖZLEMENYEI

A patronázscsoport vezetői és tagjai részére ma délután 6 órakor a Pártoktatás Házában megbeszélést tartunk a gabonabetakarítási kampány előkészítéséről. Előadó: Ambrus István elvtárs.

VÁROSI PARTBIZOTTSAG KÖZLEMENEI

Ma, pénteken d. u. 5 órakor a falusi újságírók részére értekezletet tartunk Hunyadi u. 3. szám alatt. Kérjük a falusi újságírókat és ellenőreket pontos megjelenésükre.

HIREK

VÁRHATO IDŐJÁRÁS. Félhővonalások, többfelé, főleg délen és keleten záporos, zivatarok. Mérsékelt keleti szél. A hőmérséklet főleg keleten esőkkel. Várható hőmérsékleti értékek pénteken reggel 14—17, délután 22—25 fok között.

A MAGYAR RÁDIO ma hangképeket vesz fel a Debreceni Orvostudományi Egyetem munkájáról, az egyes intézetek és klinikák életéről.

JUNIUS 25—27. tartja a fogászati csoport a III. „Arkövy vándorgyűlés”-t, Debrecenben az I. sz. belklinika tantermében. A vándorgyűlésen az ország legkiválóbb fogászati 27 előadást tartanak a fogászat jelenlegi legfontosabb elméleti és gyakorlati kérdéseiről.

A SZIKRA KIADÁSÁBAN megjelent magyar nyelvű V. I. Lenin műveinek kézikönyve. A kötet Leninnek azokat a műveit tartalmazza, amelyeket 1905 novemberétől 1906 június 6-ig (1914) az emigrációból történt hazatérése után, Pétervári működésének időszakában írt.

A BEKEIRODA, a Szabadságharcos Szövetség városi bizottsága és a Helyiipari Dolgozók Szakszervezete vasárnap egésznapos béke kirándulást rendez a gúti erdőbe. Indulás a Nagyalomszóra reggel 8 órakor, hazatérés este 8 órakor. A részvétel díj személyenként 7 forint, 10 éven aluli gyermekek lettek mehetnek egy gyermekkel, 4 éven aluli gyermekek részvétele díjtalan. Jelentkezni a SZMT-nél (Vörös Hadsereg útja 49. sz.) Puskás Géza elvtárnál lehet.

MA DELUTAN 2—5-ig a megyei tanács I. emelet 101-es helyiségében Széni István elvtárs vb. tag fogadóórát tart.

Színházi műsor

Vasárnap és szerdán 8-kor A trubadur.

Mozik műsora

VIG: háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Kegyeleten tenger. Új angol film.
BEKE: háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Tavasz a jégen. Zenesztrák színes film.
METEOR háromnegyed 3, 5, egy-negyed 8 órakor: Holdfény a folyón. Új, színes csehszlovák film.
HIRADO: délelőtt 10, 12, 2 órakor: Holdfény a folyón d. u. 4, 6, 8 órakor: Kőszív. Német mesefilm.
KOSSUTH: fél 6 órakor: Hősök tavasza. Olasz film, fél 8 órakor: Tavasz a jégen. Színes osztrák film.

A Totó e heti szelvényén két igen érdekes labdarúgó világbajnoki mérkőzésre tippelhet. 1. mérkőzés:

BRAZILIA —MAGYARORSZÁG

2. mérkőzés: Jugoszlávia—Nyugat-Németország.

VILLAM angolul, vilámi németül öszig kétszer, Svets-bérbáz 1. 3. östíhatig.

MEGVÉTELRE keresek egy dupla ajtót Kubanek, Belegelő 484. szám.

SZOBA, konyha, speiz-lakásomat elcserelem használt vagy kétszobással, Kar u. 42.

MAGANOS kvartélyt kaphat Jókai u. 18., első ajtó balfelel.

EGY darab 160 cm-es bilizs szerelés eladó, Bethlen u. 74. szám.

EGY hibátlan jöminőségű jégsczkény eladó, Hatvan u. 36. Neumann.

VASÁRNAP reggel 10 óra utca soronpó cs fer-tőlentő köztüli ruhakaszon egy lenyaka ruha találtott. Igazolt tulajdonosa átveheti, Dévai u. 17.

Fiatal mezőgazdászok, traktorosok, kombájnosok az aratás, cséplés sikeréért

A DISZ megyei bizottsága és a megyei tanács mezőgazdasági osztálya szombaton, 26-án nagytakarítást tart Debrecenben. Részt vesznek a megbeszélésen a termelészövetkezetek, állami gazdasági DISZ-titkárok, fiatal mezőgazdászok, traktorosok, kombájnosok, hogy a közelebbi aratási, cséplési munkák teendőiről, a verseny szervezéséről tárgyaljanak.

Még hat sorsolás lesz ebben az évben

1954-ben, az eddig lezajlott három államkölcson sorsolásán kívül még hat alkalommal tartanak államkölcson-sorsolást. A költvénnyulajdonosok tehát — július kivételével — minden hónapban számíthatnak nyereményre. Legközelebb a Harmadik Béna államkölcson második sorsolását rendezik Kaposvártól.

Készül Debrecen forgalmi térképe

Az elmúlt években mérte fel a Kossuth Lajos Tudományegyetem földrajzi intézete Debrecen élelmiszerellátottságát. Még sokan emlékeznek arra a statisztikai felvételezésekre, amelyeket az intézet munkatársai, a városi tanács dolgozói végeztek a Debrecenbe befutó utakon, piacokon.

Most újabb nagy feladatot kaptak a földrajzi intézet munkatársai. A termelési gyakorlat keretében az egyetemen hallgatók az év folyamán tanulmányokat írtak a gyakorlatba, mert az intézet Debrecen ingavándorforgalmi térképét szándékszik elkészíteni. A

térkép feltünteti majd az egyes üzemek dolgozóinak lakhelyét, különös tekintettel a vidékről bejárókra, valamint azt, hogy azok honnan és milyen közlekedési eszközzel járnak be munkahelyükre. A térképnek elsősorban a város közlekedését irányító szervezet, így a vasút, villamosvasút és az autóbusszvállalat veszik majd használni.

A debreceni üzemek a legnagyobb megértéssel támogatták a földrajzi intézet munkáját — ezúton mond köszönetet az intézetnek.

Eördögh Béla

Julius 7—8-án közgyűlést tart a Magyar Írók Szövetsége

Július 7-én és 8-án, Budapesten az új városháza dísztermében rendezik meg a Magyar Írók Szövetségének közgyűlését. A közgyűlés első napirendi pontjának előadója Darvas József népművelési miniszter. Referátumában

irodalompolitikánk időszerű kérdéseiről, irodalmunk fejlődésének új problémáiról számol be.

A második beszámoló Kónya Lajos Kossuth-díjas író tartja az Írószövetség szervezeti kérdéseiről és a célkitűzéseknek megfelelő szervezeti átalakításáról.

Gépállomások versenye a növényápolásban

A gépállomások traktorosai között a kongresszusi verseny után sem szűnt meg a vetélkedés. Az első traktorosnapon szép vállalásokat tettek a növényápolás idejére.

A gépállomások országos növényápolási versenyén harmadik a hosszúpályi gépállomás, 103,3 százalékos tervteljesítéssel.

N E P L A P

A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Biharmegyei Pártbizottságának lapja Szerkesztő: a szerkesztőbizottság Felelős kiadó: BARCZI GYULA Szabadság Lapnyomda Vállalat

A Debreceni Honvéd S. E. folyó hó 27-én délután fél 3 órai kezdettel országos meghívásos válogató

salakpálya motorversenyt

rendez a Stadionban. Résztvesznek az ország összes salakpályaversenyzői minden kategóriában. Indulnak: Budapest, Szeged, Miskolc, Cegléd, Kecskemét, Szolnok, Pécs, Gyula összes salakpályaversenyzői. Jegyek elővételben is kaphatók.

FELVESZUNK gyakorlott perfeit gép és gyorsirónót. Jelentkezés Tiszántúli Dohánybeváltó Vállalat, Attila tér 3. AH

EPITKEZESHEZ felvesszünk férfi segédmunkásokat, kubbikosokat azonnalra. Férfi és női munkásokat az ősi időnyre szerződötünk. Szerződés megkötése július 15-ig. Azonnal felvesszük vas- észtérgyalóst és villany-szerelőt, (motorterekesét) Gépfermentáló, Vágónál u. 2. AH

PALLAGI Tangazdaság idegymunkásokat felvessz. Elkészés, szállás biztosítva. Kereset kollektív szerint. DEBRECENI Ruhagyár szakmunkásokat, vagy raktári segélmunkásokat felvesszünk Gyermelruházati Vállalat, Görbe u. 4. szám. SZARUFAK, gerendák eladók István út 67. AH

GYAKORLATTAL rendelkező gyors és gépiónt felvessz a Hajdú-Biharmegyei Lakatos és Vasöntő Vállalat. Jelentkezés Debrecen, Csapó u. 88. sz. AH

BELSO anyagmozgatóhoz rakodómunkásokat azonnal felvessz a Debreceni Dohánygyár. AH

NAGYOBBI inéretű kényes darálót, labori sorapparátot veszünk. Debreceni Vendéglátó Vállalat, Rózsa u. 3. AH

ANYAGKIHORDÓT azonnali belépésre felvessz a Debreceni Fodrász Szövetkezet, Halköz 4. AH

500 kg-os tizedes mérleg megvételre keressük. Varrógépműszerészeket és raktári segélmunkásokat felvesszünk Gyermelruházati Vállalat, Görbe u. 4. szám. AH

SZARUFAK, gerendák eladók István út 67. AH

KÖMÜVESEKET, segédmunkásokat, vizsgázott gépkezelőket, parktatózókat, tetőfedőket, állványzókat felvesszünk. 2/2. Mezőgazdasági Építőipari Vállalat, Hatvan u. 1. sz. AH

RAKTARI dolgozókat felvesszünk. Üvegértékesítő Vállalat Vöröskereszt útja 57. AH

FERREI segédmunkásokat és gyakorlott üzlemlakost felvessz az Orvostudományi Egyetem. Jelentkezni lehet Személyzeti Osztályon. AH

EGY jókarban lévő fróasztalt vásárol és óras szakmunkásokat felvessz a debreceni Finommechanikai Vállalat Kossuth u. 7. AH

VIZMENTES ponyva 6x4 méteres eladó, Szabadság útja 4. AH

EGY zománcozott asztal-szaphelt, egy kis kék eladó, Csapó u. 6. AH

Kés

Ezekben növényápolásban az év egy... ra, az aratási és... kell terv... rültekint... teségmen... ben, az e... mulasztás... hogy azok... se forduló... 48 száza... az évben... tének 77... pel. Ezér... jára nagy... készüln... mint a k... terveit el... munka m... befejező... gépállomá... a szükgya... cserei Dóz... el a terü... letirányt... Feltétel... rületek ki... tsz-ek ve... törvényen... alkalmatl... rüljenek k...

A me

A gépállomások ellen... hogy az... nem ismer... ket. A gé... musai bizt... aratógép... leteiben m... iránytervet... dese előtt... A gépi... kell készü... kézi aratá... közel egy... szos terüle... évből kézi... kell javítan... jében a sz... szerelések... eszközök k... tsz-ek lóva... nek időben... hogy az ar... tarlóhántás... legyen.

A c

A cséplés rajonirozása Minden járt cséplőgépek azonban a iránytervei el. A község sen ki kell ket, mert a szerűhelyek a cséplőgép tervét elkész időjárásban a szerűhelye vizállásos tott gabona Hasonló gon kombájnos bert az év 56 gépet jel alakítása m son nem fe év súlyos az évben kell, hogy kijelölt gép elkészített cséplés ide cséplési mu A gépáll szemléi sor mos helyen sámsónban cséplőgépek védelmi fel minden gép dúsámsóni javítatlan a

Készüljünk az aratásra, cséplésre, másodvetésre

Ezekben a napokban a szorgos növényápolási munkák mellett, az év egyik legnagyobb feladatára, az aratási, cséplési, tarlóhántási és másodvetési munkákra kell tervszerűen, gondosan, körültekintően felkészülni. A veszteségmentes betakarítás érdekében, az elmúlt év összes hibáiból, mulasztásából tanulnunk kell, hogy azok ebben az évben seholse forduljanak elő. Az elmúlt évi 48 százalékkal szemben, ebben az évben a *tsz-ek* kalászos területeinek 77 százalékát aratjuk géppel. Ezért a gépi aratás munkájára nagyon gondosan kell felkészülnünk. Ugy az aratógépek, mint a kombájnok menetirányterveit el kell készítenünk. Ez a munka már csaknem mindenütt befejeződött, de a hajdúsámsóni géppálmás még a szemle napjái, a szikgyakori Uj Barázda és a cserei Dózsa *tsz-nél* nem végezte el a területkijelölést, így a menetirányterv nem lehet pontos. Feltétlenül szükséges, hogy a területek kijelölése mindenütt a *tsz-ek* vezetőjével egyetértésben történjen és a gépi aratásra legalkalmasabb kalászos táblák kerüljenek kijelölésre.

A menetirányterv

A géppálmások felkészülésének ellenőrzése során kitűnt, hogy az aratógépekkel még nem ismerik a menetirányterveket. A géppálmások főagronómusai biztosítsák, hogy minden aratógép kijelölt kezelője részleteiben megismerje a menetiránytervet és az aratás megkezdése előtt bejárja a területet. A gépi aratás mellett jól fel kell készülni minden *tsz-ben* a kézi aratás elvégzésére is, mert közel egynegyed részét a kalászos területeknek még ebben az évben kézi erővel aratjuk le. Ki kell javítani, be kell szerelni idejében a szükséges eszközöket, felszereléseket. Különösen fontos az eszközök kijavítása mellett a *tsz-ek* lövönatású kaparogépeinek időben történő kijavítása, hogy az aratással egyidőben a tarlóhántási munka elvégezhető legyen.

A cséplőgépek elosztása

A cséplési munkákra tervszerű rajonizációval készültünk fel. Minden járás, község ismeri a cséplőgépek rajonizációs tervét, azonban a cséplőgépek menetiránytervei még nem készültek el. A községi tanácsoknak sürgősen ki kell jelölni a szérűhelyeket, mert a géppálmások csak a szérűhelyek ismeretében tudják a cséplőgépek pontos menetiránytervét elkészíteni. Ebben az esős időjárásban körültekintően kell a szérűhelyeket kijelölni, nehogy vízállásos szérűhelyeken learott gabonánkat veszteség érje. Hasonló gondnal kell kijelölni a kombájnok szérűhelyeit is. Ebből az évben aprómagcséplésre 66 gépet jelöltünk ki. A gépek átalakítása még számos géppálmáson nem fejeződött be. Az elmúlt év súlyos hibáin okulva ebben az évben feltétlenül biztosítani kell, hogy az aprómagcséplésre kijelölt gépek folyamatosan, jól elkészített terv szerint, a gabonacséplés ideje alatt is aprómagcséplési munkát végezzenek.

A géppálmások felkészülési szemléi során kitűnt, hogy számos helyen, köztük pl. Hajdúsámsónban és Hajdúszoboszlón a cséplőgéptartozékok, főleg a tűvédelmi felszerelések nincsenek minden géphez biztosítva. A hajdúsámsóni géppálmáson pl. még javítatlan a tüzi fecskendők egy-

része, Hajdúszoboszlón még egyetlen fecskendő kijavítását sem végezték el. Ezeket a mulasztásokat fokozott munkával, rövid időn belül fel kell számolni. Minden géphez biztosítani kell az összes tartozékokat. Arva András cséplőmunkacsapatvezető kérte a hajdúsámsóni géppálmást, hogy a szalma- és törekazlak rendberakása érdekében járódeszkákat biztosítson azokhoz a gépekhez, ahol elevátor nem dolgozik. A cséplőgépek helyes felállítása érdekében fontos, hogy minden gépnél legyen vízmérték. Számos géppálmáson ezt a fontos tartozékot a raktárban tartják ahelyett, hogy a gépek állítási munkáinál felhasználják. Feltétlenül szükséges, hogy minden gépnél ezt a tartozékot ebben az évben használjuk.

A szoboszlói géppálmás csúfos kullogása

Két-három géppálmáson még nem fejeződött be ma sem a cséplőgépjavítási munka. Különösen súlyos az elmaradás a hajdúszoboszlói géppálmáson, ahol egy héttel ezelőtt még 25 gép állt kijavítatlannal. Ez a munka most már egyetlen nap halasztást sem tűr, ezért ezeken az állomásokon minden eddigit meghaladó mértékben fokozni kell a javítási munkák ütemét.

Az előkészítő munkák egyik fontos feladata a kombájnszalma összegyűjtésének és gyors leszállításának megszervezése. Az elmúlt évben számos *tsz-ben*, köztük pl. az ebsi Köztársaság *tsz-ben*, hónapokig kintmaradt a kombájnszalma a táblán, végül egyrésze ott rohadt meg és így került beszántásra. Ennek a hibának ebben az évben sehol nem szabad előfordulnia. Az agronómusok egyik legfontosabb feladata a kombájnszalma összegyűjtésének megszervezése úgy, hogy szalmahúzóval még az aratással egyidőben a tábla letakarítása megtörténjen. Lőgerelyezés után, az erőgépek tarlóhántási munkája folyamatos és késedelem nélküli legyen.

A tarlóhántás munkájára minden eddigit meghaladó szervezettséggel kell felkészülni. A versenymozgalom egyik kiemelkedő célkitűzése, a tarlóhántás idejében való maradéktalan elvégzése legyen — mondja a minisztertanács elnökének a nyári munkákra kiadott utasítása. Ennek érdekében minden lőgerelyét menetirányterv szerint folyamatosan kell munkába állítani. Rendelkezésünkre áll a tarlóhántási munkákhoz 542 darab tárcsa. Ha minden *tsz-ben* a lőgerelyéket szervezett, folyamatos munkája biztosítva van, úgy 10 nap alatt átlag napi 15 kat. holdas átlagteljesítménnyel számolva, több mint 67.000 kat. hold tárcsázást tudunk elvégezni a *tsz-eknél* és több mint 8000 kat. holdat tudunk letárcsázni az I., II. típusú *tsz-eknél*.

Ezt a nagy területet csak úgy tudjuk azonban időben megtárcsászni, ha valamennyi erőgép teljesíti műszaknormáját és az általános cséplés megkezdéséig az aratással egyidőben legalább 80 százalékát a tarlóhántásra váró területeknek megtárcsázzuk.

Agronómusaink már a felkészülés jó munkájával segítsék elő, hogy minden erőgép legalább 60 normálholdat teljesítsen. Már most tervszerű felvilágosító, jó propaganda munkával, főleg az agronómusok legyenek gazdái ennek a feladatnak úgy, hogy az egész megyében nemcsak a

tsz-ek, hanem az egyéni termelők is átérizzék a tarlóhántás terméseredményekre kiható nagy jelentőségét, olyan általános hangulatot teremtsenek, hogy ezt a munkát, mint a jövő évi nagyobb terméseredmények alapját, mindenki elvégezze.

Még kell javítani e téren a felvilágosító munkát még a hajdúsámsóni és általában a honoki géppálmásokon is, mert a fűhomokterületeken kívül ezeken a helyeken is van a *tsz-ek* tarlóhántásra váró, jó barnahomok, vagy közepkötött területe. A szikgyakori Uj Barázda, a cserei Dózsa *tsz* még egyetlen kat. hold tarlóhántásra sem kötött szerződést. Ezeknél a csoportoknál, elsősorban az agronómusok legyenek gazdái ennek a munkának.

Az állatállomány jövő évi jobb takarmányellátása érdekében gondosan kell a másodvetési munkákra felkészülni. Az agronómusok haladéktalanul jelöljék ki a másodvetések területét úgy, hogy ez ne zavarja a jövő évi vetési sorrend, vetésszorgók kialakítását. Vegyék számba agronómusaink a *tsz-ek* rendelkezésére álló vetőmagkészletét és a hiányzó szükségleteket haladéktalanul igényeljék meg a járási mezőgazdasági osztálytól. Számos helyen még nem rendeltek meg a rövidtenyészidejű kukorica vetőmagot. Az ősziarpa tarlójába az aratással egyidőben végzett talajelőkészítési munka után, elsősorban rövid tenyészidejű kukoricát vessünk.

A vetőmag megrendelésében és a területek kijelölésében elmaradás van máris a debreceni járásnál. Nem használta fel a rendelkezésre bocsátott vetőmagkeretet a biharkeresztesi, berettyóújfalui és polgári járás sem. Ezeket a helyeket elsősorban a járási főagronómusok legyenek gazdái a rövid tenyészidejű kukorica minél nagyobb területeken történő elvetésének. Biztosítsák a még hiányzó vetőmag sürgős megrendelését.

Bedő Zoltán
megyei főagronómus

Mezőgazdasági áruk boltja nyílt meg Polgáron

Nagyobb gonddal neveljük fel üszőborjainkat

Tehénállományunk utánpótlását a jó üszőnevelésen keresztül tudjuk megnyugtatóan biztosítani. Ezen a téren azonban sok hanyagságot tapasztalunk. Arra kell törekedni, hogy a jószágok borjúkorban elegendő tejet kapjanak. A szükséges abrakról és jöminőségű borjúszenáról időben gondoskodjunk. A természetszerű tartásra és felnevelésre nagy gondot kell fordítani.

Minden deciliter tej gyermekkeink, dolgozó népünk jobb tejjel ellátását biztosítja.

A tél végén takarmányszűke miatt gyengébben etetett tehénállomány hozamát a zöldtakarmányozás jó megszervezésével, a legelőt jó kihasználásával napról napra növelni tudjuk. Minden tenyésztő érdeke, hogy a gazdaság jövedelmezősége a termékhozamok növelésén keresztül fokozódjék.

Olcsó tömegtakarmányokkal, zöldtakarmánnyal növeljük vágómarháink súlygyarapodását. Könnyebben teljesítjük húsbetárási kötelezettségünket, több és jobb minőségű húst adunk nép-

gazdaságunknak, ha a selejtet a tenyésztésre nem alkalmas, vagy kiöregedett állatainkat a gazdaságban fellelhető olcsó tömegtakarmányokkal feljavítjuk. Így egyben nagyobb jövedelemhez is jutunk.

Készítsünk borjúszenát. Növendékevelésünk egyik jelentős problémája a jöminőségű széna hiánya. Az elvénült, táplálóanyagban szegény széna nem fedezi kellőképpen a fehérje- és keményítőérték szükségletét, a borjúk kedvetlenül rágják és fejlődésükben visszamaradnak, főleg ott, ahol az abrakadagolás sem kielégítő. Tekintve, hogy az abraktakarmányok terén még nagyobb a hiány, ajánlatos a borjúszéna készítésére már most gondolni.

Az őszi takarmánynövények után vessünk másodnövénnyeket. „A tehenet a száján keresztül feljlik”, szokták mondani a tenyésztők. Ezért minden lehetőséget ki kell használni a takarmánybázis jó megszervezésére, az állatállomány jó takarmányellátása érdekében.

Állami gazdaságok és géppálmások dolgozóinak gabonaellátása

Megjelent a rendelkezés arról, hogyan kell ez évben rendezni az állami gazdaságok, géppálmások, tangazdaságok és erdőgazdaságok dolgozóinak gabonaellátását. A dolgozó 200 kiló, a családtagok 150 kiló kenyérgabonát vehetnek át. A gabonát központi készletből kapják a legközelebbi malomból. A búzáért mázsánként 93, a rozsert 73 forintot kell fizetni.

Kinek jár gabonajuttatás?

1. Az állami gazdaságok, a tan-, kísérleti és kertészeti magtermelő gazdaságok állandó dolgozói, valamint a legalább 6 hónapra szerződött időszakos dolgozók közül azok, akik a mezőgazdasági földnyelben (aratás-cséplés) a gazdaságban dolgoztak.

2. A géppálmások traktorvezetői, munkagépkézeli, kombájnvezetői, segédvezetői és brigádvezetői, az aratás-cséplés munkáiban elejétől végéig résztvevők.

3. A géppálmások cséplési idejére szerződöttest felelős cséplő-tractor- és motorkezelői, az aprómagcséplők etetői az 1954. évben teljesített munkaegységeik után.

4. Az erdőgazdaságok állandó munkásai (a kocsisok is),

5. Az erdészeti vezetők, helyettesek, tisztviselők, erdészek, a termelést közvetlenül irányító kerületvezetők, pagonyvezetők és azok a brigádvezetők, akik nem tudnak naponta kenyeret vásárolni, mert 3 kilométernél messzebb laknak a legközelebbi pékségtől.

6. A vadgazdaságok vadászai, munkásai, akik a kenyérbeszerzési forrástól 3 kilométernél messzebbre laknak.

7. Az erdőgazdaságok időszakos munkásai keresetük erejéig abban az esetben részesülnek juttatásban, ha egyébként ellátatlannak, az aratás-cséplés munkáiban elejétől végéig résztvevők és legalább 25 munkanap normáját teljesítették.

8. A halgazdaságok, méntelep- és csikótelepek állandó dolgozói és a legalább 6 hónapra szerződött időszakos munkások, akik a szerződés időtartama alatt állandóan dolgoztak és az aratás-cséplés munkáiban elejétől végéig résztvevők.

Kenyérgabonajuttatásban részesülő családtagok:

A fentebb felsorolt dolgozók családtagjai közül a következők részesülnek kenyérgabonajuttatásban: 1. A dolgozó házastársa,

ha legalább két 6 éven aluli gyermeke van vagy legalább 50 napot dolgozott a gazdaságban, vagy ha állandó keresékeptelenségét hatósági orvos igazolja. 2. A dolgozó önműlő keresettel nem rendelkező 16 éven aluli gyermeke. A 17 éven felüli gyerek abban az esetben igényjogosult, ha állandóan munkaképtelen és ezért otthon étkezik vagy ha diák, illetőleg ipari tanuló. 3. A dolgozó háztartásában élő szülő vagy örökbefogadó nevelőszülő, aki keresékeptelen és ellátásra szorul.

Kik nem kaphatnak juttatást?

A géppálmások dolgozóinak családtagjai nem kaphatnak kenyérgabonajuttatást.

Nem részesülhet juttatásban az állandó dolgozó, aki két munkanapon vagy ennél többet igazolatlanul mulasztott; az az időszakos dolgozó, aki 3 vagy ennél több munkanapot igazolatlanul mulasztott; az az aratás-cséplési munkára szerződött dolgozó, aki egy vagy ennél több munkanapot igazolatlanul mulasztott.

A kenyérgabonajuttatás felét attól az állandó dolgozótól vonják meg, aki az év folyamán egy munkanapot igazolatlanul mulasztott.

Az öntözés segíti a másodnövénytermelést

Az öntözéssel lehetővé válik, hogy a területet évente többször kihasználjuk. Száraz nyári időjárás mellett a korán lekerülő előtermény után vetett vagy ültetett zöldségféle termelése bizonytalan. Viszont ha egy-két öntözéssel a hiányzó nedvességet pótoljuk, a magvak kikelnek, a palánták megerednek és így a terület újabb hasznát ad. Számítsuk ki, mennyi értéket jelent a másodtermelés, ha a másodnövényként termelhető növények termésátlagait nézzük:

fejeskáposzta	rövidtenyészidejű fajták	átlagos termése	80 q
kelkáposzta	"	"	70 q
karfiol	"	"	65 q
kalaráb	"	"	80 q
fejessaláta	"	"	40.000 fej
sárgarépa	"	"	20 q
cékla	"	"	50 q
zöldborsó	"	"	8 q
zöldbab	"	"	12 q
főzötök	"	"	30 q
fürtös uborka	"	"	8 q
téli retek	"	"	40 q

A terület többszöri kihasználása tehát jelentősen növeli a jövővédelmet.

Vízhiány esetén a növény fejlődése lassúbb lesz, vagy megáll,

tartós vízhiány esetében el is pusztul. Vízhiány mellett az áru minősége és ezzel az áru értéke romlik. A kalaráb megfásodik, a spenót levelei rágósakká válnak.

Védjük a lucernát, szőlőt, gyümölcsfát

az idejében való permetezéssel

Megyénk egész területén, a meleg idő beálltával egyre több kárt tesz a lucernabogár és lucernaböde. Helyenként a kártétele 60-70 százalékosra emelkedett. Különösen veszélyes a lekaszált lucernatáblák sarjhajtásainak pusztításában, mert a szenge leveleket teljesen lerágják és a lucerna nem tud kihajtani.

Ez pedig annyit jelent, hogy a rágás következtében egy teljes kaszálás vesz el. A magvak hagyott lucernában pedig a lucerna virágzása elmarad, vagy nagyon gyér lesz.

Minden körülmények között védekezzünk a kártevők ellen, mégpedig úgy, hogy a lekaszált lucernatáblákat Hungária Malador 10 százalékos permetezőszert 2 százalékos oldatával permetezzük. Ezzel nemcsak a lucernabogarat és a lucernabödét irtjuk, hanem a lucernatáblákon lévő más kártevőket is.

Mágnak hagyott lucernákon jó eredményt ad 0,5-0,7 százalékos arzénos permetezés is, vagy 1-2 százalékos Agritoxos permetezés. Ebben az esetben azonban takarmányozásra felhasználni nem lehet a lucernaszárat, mert az arzén mérgező, az Agritox átható szaga miatt pedig a jószágok nem eszik meg.

Vegyünk igénybe a Növényvédő Állomás segítségét

Összefüggő nagyobb táblákon a védekezőanyag megvásárlása és a gépjárműkifizeése mellett, a Növényvédő állomás (Miképerc) a tsz-eknek, állami gazdaságoknak és egyéni termelőknek is rendelkezésére áll és ilyen irányú kérelmekkel közvetlenül a Növényvédő Állomáshoz kell fordulni.

Szőlőinkben az esős meleg időjárás következtében a peronoszpóra veszélye fokozódik.

A leggondosabban ügyelni kell arra, hogy idejében elvégezzük a soronkövetkező bordólevelűs permetezéseket. Ne feledkezzünk meg arról, hogy ebben az időszakban hektoliterenként 0,5 kg arzént is keverjünk a szőlőkártétel megakadályozására.

A peronoszpóraveszéllyel egyidőben fennáll a szőlőlisztharmatkártétel veszélye is.

A peronoszpóra és lisztharmat ellen együttes védekezésként igen ajánlatos rézkénporos porozást alkalmazni.

A porozást a korareggen órákban hajtsuk végre, ameddig a reggeli harmat nem száradt fel.

A védekezőanyagokat minden földművelésszövetkezetben be lehet szerezni, s helyi tanácsaink gon-

doskodjanak arról, hogy az égett mészallás terén se mutakozzanak hiányosságok.

Gyümölcsösökben nyári mész-kénleves permetezések közé iktassunk be bordólevelűs permetezést is és úgy a mész-kénleves, mint a bordólevelűs hektoliterenként 0,5-0,7 kg arzént keverjünk.

A szövőlepkre elleni védekezés

Veszélyesen szaporodik az amerikai fehér szövőlepkre. Az utóbbi évek egyik legerősebb fertőzése várható, megyénk egész területén. Mindent el kell követnünk, hogy az első nemzedék elszaporodását megakadályozzuk, mert ennek elmulasztása esetén

a második nemzedék még nagyobb tömegben jelenkezik és szinte lehetetlené teszi az eredményes védekezés végrehajtását.

A kártevő elsősorban az eper és juharfát támadja meg, de nem válogat a legkülönbözőbb gazdasági haszonfákban sem. Gyümölcsösökben olyan fákban tud főként elszaporodni, melyek nem részesülnek rendszeres permetezésben.

Kártétele, az elmúlt évek tapasztalatai során mindenki előtt ismeretes. A kártétele nem csak abban nyilvánul meg, hogy a fákat lekopaszta tönkreteszti a termést, veszélyeztetni a fa életét, hanem abban is, hogy a fiatal hajtások nem tudnak beérni és ha a fa meg is marad, de a fiatal hajtások áldozatul esnek a téli fagyoknak.

Az irtási munkák súlypontja az első nemzedék idejére esik. Ha a jelenleg mutakozó kis hernyófészkeket elpusztítjuk, megakadályozzuk azt, hogy a hernyók kifejlődve lepkévé alakuljanak át és petézzenek.

Egy-egy pilé 600-1000 darab petét rak, tehát a most elpusztított minden hernyóval 600-1000 darab hernyót pusztítunk el, mely a második nemzedék idején okozna súlyos kárt.

Az amerikai fehér szövőlepkre irtása kötelező. A védekezést közszolgálati területeken a közszolgálati tanács, állami utak mentén az Ülfenntartó Vállalat, házikertekben, gyümölcsösökben a termelő köteles elvégezni.

Ingyenes permetező anyag

Jelenleg legcélszerűbb eljárás az ágak hegyén mutakozó, még csak néhány levélből álló hernyófészkek leszedése és azonnali elégetése. Ebben az időszakban a hernyók még nem másznak szét a fészkekből. Ha a hernyók megnőnek, a

rettek csipős lesz. Ezeknek a hibáknak elkerülésére, megelőzésére szükséges az öntözés.

Az öntözések idejét és számát, az adagolt vízmennyiséget nemcsak az egyes zöldségnövények vízigénye határozza meg, hanem a terület fekvése, a talaj összetétele és a növényápolás módja is. De befolyásolják a növények egyes fejlődési szakaszai is. Például a sárgarépa, a petrezselyem a csírázás idején kíván sok vizet; a papadicsom a palántázást követő időben, a csemegekukorica a cimerhányás kezdetén. Az egész tenyészidő alatt sok vizet kívánnak a káposztafélék és a paprika, a virágzás kezdetén a bab.

Mindig kellő időben öntözzünk. Ne feledjük el, hogy az öntözés párnapos késése több mázsával kevesebb termést jelent!

A magunk hasznára, a többtermésért öntözzük zöldségféléinket!

fészkek elárvoltatása már nem vezet eredményre, mert a legkisebb részre a hernyók földre vetik magukat és később visszamásznak a fára. Ebben az időszakban a mechanikai védekezés csak fazonkísérleteket eredményez, mely szigorúan tilos. Ilyen esetben kémiai védekezéssel kell az irtási munkákat elvégezni.

A vegyszeres védekezéshez a helyi tanácsok ingyenesen adnak „Holló 10” nevű növényvédőszert a tulajdonosoknak.

A „Holló 10” 1 százalékos oldatával jó eredményt lehet elérni s helyesen végrehajtott permetezés után elő hernyók nem maradnak. A védekezőanyagot úgy kell elkészíteni, hogy kimerjük a szükséges „Holló 10”-et és folytonos keverés közben lassan önlünk hozzá vizet.

A jól elkészített oldatnak tejfehér színűnek kell lenni. Ha olajkiválás van, akkor vagy nem jól keverjük el a permetanyagot, vagy pedig kemény a víz és az olaj kicsapódik.

Ebben az esetben hektoliterenként 10-15 dkg szódát kell a vízhez keverni lágyítást végett. Tudni kell azt is, hogy a gyümölcsfákat csak „Holló 10 Gy” vagy „Holló 10 B” nevű szerrel lehet permetezni s a „Holló 10 K” nevű szer csak eper és egyéb fákra alkalmas.

Selymhernyótényésztés miatt az eperfákat jelenleg még nem lehet permetezni, így ezeken a fákban mechanikai úton kell a munkákat végrehajtani. Helyi tanácsaink a legnagyobb figyelmet fordítsák a munkák elvégzésére. A mulasztókat szemben szigorúan járjanak el. Ülfenntartó Vállalat, MAV, közutak és minden tulajdonos tartsa kötelességének, hogy minden felszólítás nélkül, rendszeresen végezze a veszélyes kártevő irtását.

Sándor Ferenc,
megyei növényvédelmi előadó.

Az időjárás nagymértékben kedvez a másodvetéses kettős termelésének

Az esővel bőven áztatott hajdú-bihari földek igen alkalmasak a másodvetéses kettős termelés lehetőségének kihasználására. A hatóságok idejében gondoskodtak a másodvetésekhez szükséges vetőmagokról. Kukoricát csere ellenében, kölest, mohart, cirkot, hajdinát, szudáni füvet, csibe-hurt, mustárt, napraforgót pedig készpénzzel történő vásárlással lehet beszerezni,

Termelési bizottságok híradója

A téglási termelési bizottság felkészült az aratásra, cséplésre

A téglási termelési bizottság, mezőgazdasági állandó bizottság, a mezőőrökkel, dűlőfelelősökkel és a tanács mezőgazdasági osztályának dolgozóival együtt értekezletet tartott a napokban. Megtárgyalták a legfontosabb soronkövetkező munkára, az aratás, cséplésre való felkészülést.

Számavették, hogy a község határában lévő 2150 hold kalászos learatását, elcséplését milyen módon lehetne legrövidebb idő alatt elvégezni.

A hajdúhadházi gépállomás 300 hold gabona learatását vállalta a téglásiaknak, ezzel a segítséggel Tégláson 8 nap alatt az összes gabonát le tudják aratni. Megtárgyalták azt is, hogy kapcsolatot teremtenek a Népbolttal, hogy gondoskodjon elég kaszáról és egyéb aratáshoz szükséges felszerelésről, ne legyen semmiből sem hiány. Már most gondoskodnak raktárhelyiségről az új gabonáknak, azt kitisztítva, készenlétben várják a cséplést.

Aratás után azonnal megkezdik a tarlóhántást.

A tsz-eknél 350 holdon, az egyéniéknél 850 holdon hántanak tarlót. A felhántott tarlóba azonnal elvetik a másodnövényeket. A korábbi másodnövényeket július 15-ig, a későbbieket augusztus 5-ig vetik el.

Megszervezik a közös szürüre való hordást is. A gépeknél az üzemanyagot és a

gyakori géphuzatásokból adódó időt így hasznos munkára fordítják. A hordás meggyorsítására számavették az összes igaerőt. A két tsz-nek van 13 lófogata, az egyéneknek 118. Emellett van 160 tehénfogat is a faluban. Az igaerőket úgy osztják el, hogy azoknak az egyéneknek is be-hordják a gabonájukat, akiknek nincs igaerőjük.

Már előre megállapítják és kidobolják a fuvardíjakat is, hogy mindenki tudjon számítást tenni magának. A hordást az aratástól számított 8 nap alatt befejezik.

Közösen adja a falu lakossága a cséplőmunkásokat. Ot cséplő cséplési majd a téglásiak gabonáját. Ehhez 112 cséplőmunkásra van szükség. Otót a hajdúhadházi gépállomás, huszonkettőt a két tsz és nyolcvanötöt az egyének adnak.

Egy cséplőre 450 hold gabona termésének elcséplése jut s úgy számolnak, hogy augusztus 20-ra befejezik a cséplést.

Most gondoskodnak az aprómagvak csépléséről is. Amint a gabona cséplésével végeztek, egy gépet azonnal a herefélék cséplésére állítanak be. Nem akarnak úgy járni, hogy helyettük az idő csépelje ki az aprómagot. Gondoskodik a téglási termelési bizottság és a mezőgazdasági állandó bizottság a verseny megszervezéséről, hogy a munka sikeresen és időre fejeződjön be,

Kössünk lucerna- és vörösheremagra szállítási szerződést

A párt és kormányhatározat a szilárd takarmány-alap megteremtését írja elő. Ezért döntő fontosságú a magas: fehérje tartalmú lucerna és vöröshere vetésterületének jelentős növevése, aminek előfeltétele az, hogy a szükséges vetőmag rendelkezésre álljon.

A vetőmag előteremtése érdekében a Megyei Magtermelő Vállalat lucerna és löhere magfogyásra szállítási szerződéseket köt clyan formában, hogy a termelő nemcsak magas pénzjövedelemhez jut, hanem tisztított vetőmagot is kap vissza. A termelő ugyanis 1500 forintért adja át saját termésű magját ugyancsak 1500 forintért jogosult minden q beszállított mag

uláni 20 kg tisztított fémmárolt vetőmagot megvásárolni.

A leszerződött lucerna területén csak úgy lesz megfelelő maghozam, ha a rovar kártevők ellen védekezünk. Ezért Növényvédelmi Szolgálat díjtalanul végzi a porozást a leszerződött tsz területeken, az egyéni termelők pedig kamatmentes hitelre kapnak Hungária Maladort az állati kártevők ellen és Kuskutánt az aranka irtásához.

Mivel legelőnyösebb a lucerna második kaszálását magunk maghagyni, ajánlatos a szerződéseket a lehető legelőnyösebb feltételek mellett megkötöni, mert az illetékes szervek csak így tudnak idejében védekező anyagot, illetve a védekezés végrehajtásáról gondoskodni.

Gervai Rezső.

Július 1-ig átveszik a tavalyi gabonát

A begyűjtési minisztérium intézkedése értelmében azoktól a gazdáktól, akik tavalyi gabonával előre akarják teljesíteni idej beadási részüket, a gabonát a terményfor-

galmi telepek július 1-ig mindenütt átveszik. Az átvevőhelyeken a határidő előtti teljesítésért járó gyorsbeadási prémiumot is kifizetik.

A talajjavítást megelőző vizsgálat díjmentes

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek, az első és második típusú termelőszövetkezeti csoportok és az egyéni dolgozó

parasztság részére a talajjavítás előtti talajvizsgálatot az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet díjmentesen végzi.

A helyszíni munkákhoz szükséges kézi munkaerőről és szállítóeszközökről a talajvizsgálatot kérő köteles gondoskodni.

A termelőszövetkezetek a talajjavító anyag kirakási és szállítási költségére hosszúlejáratú hitelt kapnak. Abban az esetben, ha a kirakást és szállítást saját erejével végzik a szövetkezetek, a talajjavító anyag minden mászaja után egy forint, 10 kilométeren felüli szállítás esetén pedig 2 forint vissza nem térítendő állami támogatást kapnak.